

УДК 621.326

Колінько К.- ст. гр. XI- 16

Криворізький державний педагогічний університет

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ ТА ЇХ РОЛЬ У КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Науковий керівник: к. с. н., доцент, завідувач кафедри Грабовець І.В.

Kolinko K.

Kyvyv Rih State Pedagogical University

SOCIAL ASPECTS OF CREDIT RISKS AND THEIR ROLE IN COMMERCIAL ACTIVITY

Supervisor: c. s. s., associate professor, head of the department Grabovets I. V.

Ключові слова: кредитний ризик, кредитування

Keywords: credit risk, lending

Постановка проблеми. Кредитні ризики є основними ризиками, що виникають у процесі операційної діяльності банківських установ, поява яких спричинена допущеними помилками під час оцінки кредитоспроможності позичальника, несвоєчасним виявленням проблемних кредитів, а також недосконалістю кредитного контролю в банках.

Для уникнення банкрутства і досягнення стійкого становища на ринку, банкам необхідно застосовувати ефективні методи та інструменти управління кредитними ризиками. Тому виникає необхідність у ґрунтовнішому дослідженні соціальних аспектів проблемних кредитів в Україні та їх ролі у комерційній діяльності, а також пошуку шляхів стимулювання і підвищення прибутковості кредитної діяльності боржників.

Постановка цілей. Мета статті – проаналізувати соціальні наслідки, що спричинені до появи кредитними ризиками, та їхні види, а також проаналізувати нормативні методики оцінювання кредитного ризику.

Виклад основного матеріалу. Переважна більшість науковців під кредитним ризиком розуміє неповернення у встановлений термін основного боргу та процентів за кредитом, що належать кредитору відповідно до кредитного договору.

У банківській діяльності варто розрізняти такі рівні кредитного ризику:

–кредитний ризик за окремою угодою – імовірність збитків від невиконання позичальником конкретної кредитної угоди;

–кредитний ризик усього портфеля – величина ризиків за всіма угодами кредитного портфеля [3, с. 21].

Відповідно для кожного рівня використовуються різні методи оцінки ризику і методи управління ним, вони зумовлені різними факторами.

В даний час існує велика кількість проблем щодо соціальних наслідків кредитних ризиків не лише у комерційній діяльності, а й у житті пересічних громадян.

Але в той же час ступінь кредитного ризику залежить від багатьох факторів, основні з яких наступні:

а) економічної та політичної ситуації в країні та регіоні, тобто на неї впливають макроекономічні та мікроекономічні фактори;

б) ступеня концентрації кредитної діяльності в окремих галузях, чутливих до змін в економіці;

в) кредитоспроможності, репутації і типів позичальників за формами власності, приналежності та їх взаємовідносин з постачальниками та іншими кредиторами;

г) банкрутства позичальника [2, с. 37].

Але між тим зупинимось детально на соціальних проблемах, котрі виникають у суб'єктів кредитування, як споживачів, так і банків. Найбільш гострими соціальними проблемами банків на сучасному етапі стали відсутність чіткої регламентації всієї послідовності процедур кредитування, відсутність системи управління ризиками, низький рівень сервісу, наявність неформальних відносин при видачі кредиту, відсутність контролю, низька репутація банківської системи, обумовлена банківськими кризами.

Для споживача банківських послуг в сфері кредитування актуальними стали такі проблеми, як низький рівень доходів населення, низький рівень інформованості споживачів про пропоновані послуги, відсутність традицій користування банківськими послугами, недовіра до банківської системи в цілому.

Висновки. Кредитний ризик відображає перспективи зміни рівня негативно класифікованих кредитів у портфелях банків та необхідність додаткового формування резервів під такі кредити. Серед причин, що стримують активізацію банківського кредитування – наявність інших прибуткових та відносно безпечних інструментів для розміщення вільних коштів, зокрема державних цінних паперів та короткострокових сертифікатів НБУ; зниження ділової активності у корпоративному секторі економіки, зменшення платоспроможного попиту та купівельної спроможності населення.

Таким чином, на сьогодні висока частка держави в банківському секторі та рівень не працюючих кредитів є головними системними ризиками фінансового сектору. Обслуговування більшості не працюючих кредитів уже ніколи не буде відновлено, тому їх доцільно повністю зарезервувати та списати. Для цього необхідно внести зміни в нормативні акти, щоб усунути негативні податкові наслідки для банків. Очевидно, що потрібно змінювати законодавство та судову практику з метою посилення захисту прав кредиторів, інакше розраховувати на суттєве зростання обсягів кредитування практично неможливо.

Література

1. Долінський Л. Б. Ідентифікація та кількісне оцінювання кредитного ризику комерційного банку / Л. Б. Долінський, В. В. Корчинський // Економічний аналіз. – 2016. – Т.25, № 1. – С. 180–189.
2. Коваленко В. В. Діагностика кредитного ризику та його вплив на кредитну активність банків України / В. В. Коваленко, О. М. Зверяков, Д. С. Гайдукович // Фінанси України. – 2016. – № 2(243). – С. 83–96.
3. Кредитний ризик комерційного банку : [навч. посіб.] / За ред. В.В. Вітлінського. – К. :Знання, КОО, 2000. – 251 с.
4. Кузнецов І.О. Кредитний ризик: суть, виникнення та методи усунення / І.О. Кузнецов // Інноваційна економіка. – 2008. – № 1. – С. 85–86.